

Pravda a subjekt

Ladislav Hejdánek

This is a part of the original document:

[2003](#)

jedná se o část původního dokumentu:

[2003](#)

- ◆ myšlenkový deník – záznam, česky, vznik: 26. 8. 2003
- ◆ philosophical diary – record, Czech, origin: 26. 8. 2003

Pravda a subjekt

Subjekt je něco jako aparatura na příjem rozhlasových vln různé délky, ovšem až na to, že ty vlny nelze změřit ani jinak popsat, protože nejsou předmětné (nemají předmětnou stránku). Navíc ta „aparatura“ někdy funguje lépe, jindy hůře a někdy vůbec ne, a to ne proto, že by byla nedokonalá (v jistém smyslu je ovšem vše v tomto světě nedokonalé), ale právě naopak, že je nesrovnatelně dokonalejší než jakákoli technická aparatura – může se sama velmi přesně na něco soustředit, ale také může být nesoustředěná na jednu věc, ale pozorná na to, kdyby se někde něco ozvalo. Je to tak podivná „aparatura“, která čeká, na co by se mohla zaměřit, co by z toho lehce chaotického šumu mohla jakoby vyjmout, vykrojit a plně se pak na to zaměřit. Nepředmětnost toho, nač se subjekt může takto zaměřit, spočívá v tom, že to (ještě) není, že se to (ještě) neuskutečnilo, nerealizovalo, a to nejen ve světě „realit“, nýbrž dokonce ani v myšlence, ve vědomí. Subjekt je „vybaven“ čímsi jako vnímavostí vůči tomu nepředmětnému, co (uprostřed chaotického šumu) přichází z budoucnosti a jakoby vyzývá, aby si toho nějaký subjekt všiml. Ale ještě víc: ono to nepřichází bez ohledu na určitý subjekt, jakoby pro všechny subjekty, nýbrž adresně, vždycky právě pro ten či onen subjekt. A to, co takto přichází, může zůstat nevyslyšeno, anebo může být „zaslechnuto“, ale bez porozumění, oč jde, a konečně třeba i s pochopením, ale v bezradnosti, co s tím. Takže čím nižší je určitý subjekt, tím menší a méně významnou úlohu v tom hraje kvalita vnímavosti vůči nepředmětným výzvám a tím většího počtu subjektů je zapotřebí, aby se mezi nimi našel nějaký „vhodný“, který výzvu nejen „zaslechne“, ale také na ni nějak a dokonce „správně“ zareaguje. Co je v dané (určité) situaci správné a co nesprávné, o tom rozhoduje jednak z budoucnosti přicházející výzva, jednak – ale v úplně jiném, tak říkajíc „pragmatickém“ smyslu – povaha okolností, které charakterizují onu situaci a které jsou ve vztahu k oslovenému a reagujícímu subjektu čímsi nahodilým. Nicméně už to, že nepředmětné výzvy přicházejí, činí z jakýchkoli okolností jakési orientované pole, v němž různé „směry“ nejsou rovnocenné a tím lhostejné. Některé jsou správnější, jiné méně správné, a tím rozhodujícím je „to pravé“, které se má stát, které má být uskutečněno. Chaosu z budoucnosti přicházejících nepředmětných výzev je totiž jen zdánlivý a subjekty nejvyšší úrovně se v něm mohou více méně orientovat a vyznat. Něco je totiž sjednocuje – a to je LOGOS. A skrze LOGOS vposledu promlouvá sama Pravda.

(Písek, 030826–1.)